

VĚTRNÍK

Vydává MNV ve Vysokém n. Jiz. s aktivem kulturních pracovníků

Větrník se představuje.

Vážení a milí ! Zrodil jsem se v měsíci červnu tohoto na události různého roku. K mému otcevtví se bez zadržání přiznal Místní národní výbor ve Vysokém n. Jiz. Sudičkami, jejichž výskyt při narození známé už s pohádkou, bylo mi do vlnky uloženo mnoho moudrých rad, ale těchž budu: pravdomluvný, rvevědný, slušný, vtipný, pohotový, ale také i vstetěný i kritický. Hlavně ohči však býtí Vaším dobrým a důvěrným společníkem, kterého rádi vítáme pod svým krovem. Objevím se u Vás nejčastěji jednou v měsíci, případně i častěji, budete-li se i Vy starati o můj obsah. Napíste mi své tužby, přání i stesky vztahující se k životu ode mne, řekněte mi i to, co chcete aby jiní sveděli od Vás. Knapomente! Bydlím v muzeu v přímém, první dveře vpravo. Na shledanou se těší Váš Větrník.

Prha.

Občanům a přátelům našeho města !

50. výročí vzniku naší republiky a 100. výročí meetingů na Petruškově vrších chce národní výbor ve Vysokém n. Jiz. skutečně častějijsm způsobem oslavit dne 18. 8. 1968.

Na oslavy jsou pozváni i vládní činitelé.

Tímto oslavami by mělo žít celé město a proto rada MNV vyzývá všechny občany a přátele našeho města, aby se dobrovolně zapojili na přípravách vlastních oslav, na úpravě města, v soutěži o květinovou výzdobu vyhlášenou Svazem československých žen a podávali náměty i podmínky k dobrému průběhu oslav přímo národnímu výboru.

Ve snaze, aby byli naši občané dobře informováni o činnosti v našem městě, bylo zajištěno vydávání časopisu " Větrník ".

Rada národního výboru ve Vysokém n. Jiz. děkuje apřímě všem, kteří se svou pomocí zaslouží o sděrný průběh oslav a redakčnímu kroužku časopisu " Větrník " mnoho úspěchů a zdaru.

Rada národního výboru ve Vysokém n. Jiz.

Pod záštitou ONV v Semilech konají se v našem městě dne 18. srpna t.r. oslavy stého výročí památných meetingů na Petruškově vrších. K těmto oslavám byli pozváni i představitelé vlády, jimž kromě oficiálního pozvání byl zaslán i níže uvedený informativní dopis o ideích, významu i číselních pořádaných meetingů. S oslavami je propoován i jezd rodáků.

Meetingy - tábory lidu ve Vysokém n. Jizerou v r.1868.

Po prohrané válce 1866 s Pruskem se Rakousko ocitlo ve velmi špatné hospodářské, ale i politické situaci. Zvláště politická situace byla velmi kritická. Čechové jako národ koruny rakouské byli odstraněni a vysoké daně nejvíce postihly právě České země. Národ demonstroval proti tomuto tlaku. Taková demonstrace / byt slavnostní / bylo i kladení základního kamene k Národnímu divadlu. Finanční podpora na stavbu ND, viděno v procentech na počet obyvatel, připadla Podkrkonoší překvapivě vysokou částkou, která se řadí do prvních míst /.

Čeští předáci využívali shromažďovacího zákona z r.1867 a svolávali po venkově na různá místa t.s.v. meetingy neboli tábory lidu k veřejnému rokování o chystaných zákonech, prosincové ústavě a germanisaci.

První tábor byl svolán na Říp 10.května 1868. Všechny meetingy bylo v Čechách přes 40.Místo bývalo tajně smluveno a lid se shromažďoval dobrovolně, bez vedoucích, jako by šlo o výlet. Tábory byly zakázány.

Ve Vysokém n. Jizerou na Petruškových vrších se tyto tábory konaly dva - první 16.srpna 1868, kde se sešlo deset tisíc lidí a 500 tančerištů na seláckých koních. Druhý tábor byl t.s.v. ženský 20.září t.r., kde se sešlo pět tisíc lidí, většinou žen. Na prvním meetingu se prodávaly medaile tajně ražené v Praze. Organizatory těchto táborů ve Vysokém byly převážně velmi mladí lidé okolo dvaceti let. A mnozí z nich prožili ve vězeních i několik roků, protože oba meetingy byly soudní dohra a obsazení města vojskem.

Byla to péchota uherského pluku. Přitáhli i bojovně postavení a byli uvítáni voláním četného obecnastva vysokého: "Nazdar! Zcela klidně pak vstáli do města. Za několik hodin ve Vysokém sdomončili. Byli to Slováci z trenčanské a nitranské stolice. Záznam z 1. října ve Vysokém říká: "Přijali jsme je co bratry a naši synové Tater šapla tili jim to zase svoji láskou". Loučení se Slováky bylo velmi srdečné a dojemné. Tak skončilo dobývání našeho horakého města Vysokého. Bobyli ho - avšak láskou Slovanů !

J3

Místní továrna Seba podnikla v posledních dnech květnových, jako každoročně výlet, věnovaný dětem v rámci oslav MDD.

Byly vypravěny dva autobusy a obsazeny 40 dětmi a 40 dospělými. Směr letošního výletu byl Děčín a okolí, kde se uskutečnila dětní vyhlášená projížďka lodí po Labi do Hřenska. Posádka se šlo psáky soustáskou podél říčky Kamenice. A zde se děti povozily na lodičkách. Zpětná cesta autobusem vedla k Práchecké Bráně. U Kamenického Šenova měly děti příležitost obdivovat skální varhany na t.s.v. Panenské skále. Spokojení a unavení vrátili se výletníci opět do Vysokého n. Jiz.

JB

Ve Vysokém n. Jiz. jsme byli na rekreaci před dvěma lety. Moc se nám tu líbilo. Byli jsme zde spokojeni. A tak jsme se letos vůbec ani trochu nebránili, když nám byly nabídnuty poukazy na rekreaci znovu na Větrov. Tam, kde je krásné a kde se měl Slovák dobře, tam se rád vrací. Prohlédli jsme si opět městečko, muzeum a nadívali jsme se na kostel. To ležení na kostele tu přece tenkrát už bylo a ono je tu ještě i letos. Jak je možné, zarezili jsme se, že se za ta dvě leta kostel neděl

Je potřeba tu alesť ohřívá kroužek jak dlouho se lešení vydrží, nebo jsou sň. kování provázky schůzovací kostela, lešení a kování kování.

Veríme, že tak, jako krásný drát elektrického vedení na lešení a byly vybudovány se křesly, tak také po opravě kostela krásný lešení, střešní stěna bude krásně opraven a obnoven a bude tak krásný a krásný dělní.

M. A. Březinovi

Střelce 1076

Ostava - Praha.

Dominantem malebného, nejvyšší postaveného podkrkonošského městečka Vysoké n. Jiz. je kostel sv. Kateřiny Turínské, příjizšského po okraji sílnici se Semil, sděleka příjemně naladí beravě po strasu nově obklopených věží jakož i nově přiložené eternitové krytiny střešní.

Rikám, jen sděleka. Nechtě ten sladký pocit rozmachu, obnovy, budovatelské práce, jenž se vás smocní při pohledu, ovšem jen a velké díky, na městečko a jeho dominantu, rázem se rozplyne. Jakmile stanete v blízkosti kostela. Udiveným zrakem sřídte na lešení, které svírá se všech stran zdi kostela. Už čtvrtý rok tato mohutná apíet sarkové kulatiny a váš svým ostny přímo sabotává do nitra.

Kakoli to ani paradoxně, právě této mohutné a důkladné konstrukce na jejíž postavení - jako ostatně na všech ostatních opravních pracích - se svorně podíleli vysocí osadníci, věřící, jinováři a nevěřící pod vedením mistra tesaře p. Aloise France z Roprachtic, můžeme děkova že byly opravy bezpečné a bez nejmenšího úrazu velké věž dovedným rukama klempířského mistra p. Josefa Lachmana z Vysokého n. Jiz., oprava malé věžičky a ostatní klempířské práce byly provedeny mistrem klempířem Josefem Dacháčem ze Semil, křesťá mistři - pokrývači p. Karel Knap a Václav Šir, oba z Rokytnice n. Jiz., se postarali a důkladně položili eternitové krytiny.

A že opravní práce tak dlouho trvají, toho příčina musíme hledat ne snad v pohodlnosti nebo snad nedbalosti našich mistrů a jejich pomocníků vysokých osadníků, kteří pomáhají se jim síly stačí / připomínám, že veškeré opravní práce se provádějí brigádníky svépomocí /, nýbrž ve skromných finančních prostředcích. Pracuje se tolik a tak dlouho, jak vyžaduje a finanční fondem. Jakmile tento je vyčerpán nutn práce přerušit a čekat na příští rok a jejich obnovením. Naše finanční zdroje? V první řadě jsou to příspěvky OMV - odbor pro věci církevní v Semilích za velkorysého přičinění okr. církevního tajemníka p. Antónína Vány / příspěvky se pohybují každoročně od dvaceti do pětadvaceti tisíc / . Pak věřící také přispívají svým obolem při kostelních sbírkách, které se konají pravidelně každou první neděli v měsíci / kolem 10.000.- Kčs ročně / .

Letos můžeme počítat a příspěvky ve výši 25.000.- Kčs na stříšení okapů a odpadových rour, na vysprášení římsy, na oplechování portálu, na vysprášení omítky a natření vnějších zdí. Jak vidíte, mnoho práce a málo peněz. Proto prosíme vážené turisty, aby měli strpení a neslobili se, když lešení kolem kostela bude i napřesrok ještě stát. Shánět mistry, brigádníky a veškerý stavební materiál má na starosti jeden jediný člověk, místní administrátor farního úřadu.

F. B. Skácel

S Vysokým nad Jizerou jsem se setkal způsobem zcela obyčejným, už jako malý chlapec. Vzpomínám, že jsme jeli na hory a zastavili jsme v takovém městečku na náměstí, protože jsem měl hlad. Tehdy jsem poprvé slyšel, že jsme ve Vysokém. Mnoho mi toho v paměti neustalo, jen to, že párek s bramborovým salátem u pana Bartonického byl výborný. Balo by se tedy říci, že mé setkání s Vysokým vešlo přes hmotné zájmy. Daleko později jsem slyšel, že rodiště Dr. Karla Farského je ve Skodějově a Vysokého n. Jiz. a tu se ve mně probudily vzpomínky a budož mi promínalo, že i vzpomínky na ten dobrý páreček. Ale dětské vzpomínky už jsou takové. A tak se stalo, že s Vysokým jsem se opět po letech shledal, když bylo do Skodějova třeba vyslat brigádu na úpravu prostranství k budoucímu pomníčku Dr. Farského. A zase to bylo posedění u Bartonického a zavzpomínání. Jen mne mrzí, že ten páreček se salátem právě neměli.

A léta mijela a najednou, abych prý se užal sboru ve Vysokém n. Jiz., no, po pravdě řečeno, nechtělo se mi, když člověk řadu let pracuje na jednom místě a zná a ví, kde co a jak, jen velmi nerad odchází jinam. Ale nakonec - jak už to v těch letech chodívало - nebylo možno opakovat a já s těžkým srdcem opustil obec, která se nezmazatelně zapala do mého srdce.

Jaké to bude ve Vysokém, jak mne přijmou tamější lidé, jak se tam uvedu? Mnoho otázek mi kroužilo hlavou a nebyly to všechno otázky rádné. Ale jednoho dne zastavil ve Vysokém stěhovací vůz a poslední pouta byla přetržena, i když, jak se později ukázalo, ne docela. Srdce nalze porušit. Vysoké nás neuvítalo zrovna vlídně. Poprochávalo a vítř foukal, jak už to tu ani jinak není možné. A začala práce, o které se nikomu, kdo se nestěhoval, ani nesdělá. A tehdy, kdy jsme si mysleli, že už to všechno máme za sebou, začala práce znovu a znovu a neskončila dodnes. A přeci se mi ve Vysokém líbí. Už dvě zimy jsem vyhazoval se svou manželkou ohromné množství sněhu, už dvě jara jsme pozorovali Kokrháč, jestli je ještě bílý. Už i řada výletů v tom chvatu a shonu je dokázali uspořádat a zdá se nám, že Vysoké nám přece jen otvírá svou náruč, aby nás přijalo.

Znám mnoho krásných pohledů, znám mnoho hezkých míst, ale když se udělá jasno a hory jsou jako na dlaní, zachvěje se mi srdce a chce se mi tam na louce kleknout a nebo samou radostí plakat. Pravda, když přijde vichřice a nebo déšť, mám opačné touhy, ale sluníčko mi zase vynahradí to, co mi mlha a nebo déšť pokazil. Líbí se mi ve Vysokém a věřím v jeho zase slavnou budoucnost. Věřím, že se nezmění v malou, bezvýznamnou vesničku, město, které posvětili svou přítomností velikáni: umění, vědy a vlastnictví. Záleží to ale na nás všech. My můžeme své městečko nechat upadnout a my všichni je můžeme vysoko pozvednout, tak, že lidé budou žadostiví je vidět. Přejí milému Vysokému šťastnou a slavnou budoucnost a brzké probuzení.

J. Ev. Běha.

Vysočtí občané, vážení přátelé, neopomenejte navštívit pamětní síň vašeho Skodějovského rodáka Dr. Karla Farského ve sboru Československé církve. Přijďte se poklonit památce hodného člověka a vlastence, který proslavil naši zem i daleko za mořem a který je vzpomínán a láskou a doctem. Přicházejte, ať jste jakéhokoliv vyznání, protože Dr. Farský, vlastenecký kněz, si zasloužil vaši úcty i lásky. Pamětní síň je otevřena denně a nebo dle dohody s farářem. Přátelsky vás zveme.

Vadí nám bláto na silnici, které prochází naším městem. Jedoucí auta zatlašují chodce do tohoto bláta, těžká auta a traktory z pole nanáší vrstvu hlíny na vozovku a proměňují naše město v zapadlou podhorskou vesničku. Je to škoda už proto, že touto silnicí projíždí množství cizinců, kteří s posměchem kvitují tento nepořádek. Nešla by nějak zjednat náprava?

Jedna z nejhezčích cest je zkratka do Jablonečka kolem křížku. Při zdravých nohách je možno zkrátit si cestu i na pouhou půlhodinku. Ale jaké nemilé překvapení vás čeká kousek dál nad Trávníčkem silnice tam vytéká neustále potůček nelibě páchnoucí vodičky a rostlacená cestička, i když do ní byly navenzeny ostré kameny, neláká výletníky k poučení. Spěcháte-li do Jablonečka a jste aluánní oblečení, nezapomenete si tedy vzít rybářské gumové boty.

Vysoké se líbí všem. V minulosti se však návštěvníci s hrůsou dívali na latitou sfíceninu sokolovny. Ta je už konečně pryč, ale další sfícenina se k pobavení výletníků a rekreatantů připravuje nedaleko. Je to zpusťlý Bartonišův dům, který má podivuhodně zachovalou střechu a podivuhodně schůňalé záivo. Nedalo by se zasáhnout dřív, než z něho bude další Hrástka?

Náměstí ve Vysockém je prosté, ale hezké. Díky paní Bryknerové, jejíž práce si zvláště mladí nedovedou vážít, je toto náměstí i čisté. Cizinci si dělají fotografie o pokroku v naší zemi. Nezapomínejme na to, že tyto cizinci / a záleží nám na nich / přijedou domů do prostředí čistého a květinami okrášleného, do prostředí, kde nepadá omítka a budou o nás - o našem národě - mluvit. Je nám jedno, jak o nás budou mluvit?

J. Ev. Böhm.

350 let od naší první písemné zprávy o Rybroučovi.

V roce 1618 vyšla v Praze knížka "O zlych anjelích, neb ďáblích." Jejím autorem byl helvetský kněz Havel Žalanský se Žalan/1567-1621/, který byl kazatelem v kapli Betlémské a u sv. Jiljí v Praze.

V knize Žalanský píše:

"Na horách českých krkonošských začasté se ukazuje muž, kterýž Rubical služe. Ten se k lidem přes hory tu jdoucím přitvořuje, k nim se vliďně má, aby dobré myslili byli, napomíná, že jim přes ty hory cesta ukázati chce a je sprovoditi. Potom, když je na místa nepřístupná, mezi doly a skály uvede, že nevědí kam se obrátiti, tu on na dřevo nebo strom nějaký vskočí a jám se tak jasně a nemotorně směje, že se to po všem lese rozléhá."

O Žalanském píše pan Mikuláš Dadičský z Heslova ve svých "Pamětech", že to byl člověk dobrý, pobožný, ctného chování a kazatel slova božského velebný. Jeho posmrtný soud však nebyl dobrý. Byl pohřben v kostele u sv. Jiljí, odkud jeho tělo bylo po Bílé hoře vítěznými katolíky vykopáno a potupně vyhozeno na ulici.

Praha

Měsíční kulturní kalendář.

Přijďte "pobejt" do Krakonoše:

- Kino "Kraje":
19. středa: "Sel sám". Dvoudílný kriminální film.
22. sobota: Pěvecký koncert spojených souborů Hlahol Jablonec n. Jiz. a Krakonoše Vysoké n. Jiz.
23. neděle: "Vládcí pralesů". Barevný film NSR v 17,30 hod a 20 hod.
26. středa: "Vrah zanechává stopu". Vražda, která má zabránit odhalení zločinu.
29. sobota: "Casanova '70" s M. Mastrolianim ve 20 hod.
30. neděle:
30. neděle: "Bitva nad vodami". Česká veselohra v 17,30 hod.

Regionální zprávy.

Po ukončení redakční uzávěrky jsme se dověděli smutnou zprávu. V pondělí 10. června t.r. zemřel náhle zasloužilý učitel Josef Horák. Celý život zasvětil dětem, hudbě a sběratelské práci ve svých milovaných Krkonoších. Pohřeb žehem byl 14. června v nymburském krematoriu. Cest jeho nezapomenutelné osobnosti!

Máte zájem o památník k oslavám 180. výročí vysokého ochotnického divadla? Nebo o originál lepty Jaroslava Skrbka, které mohou být vhodným příležitostným dárkem? V muzeu k dostání.

Občané, nezapomeňte!

24. června se koná plenum MNV v 19,30 hod. v budově Krakonoše. Zúčastněte se a pomozte MNV při budování našeho města!

Plovárna a sokolovna volá!

Během dvou týdnů bude konec školního roku a pro mládež nastanou touženě očekávané prázdniny. Jaképak ale prázdniny bez koupání? Pravda, máme sice plovárnu, ale tu nutno dodělat. Je třeba na celé dno položit panely a upravit alespoň částečně okolí, abychom se za její stáv nemuseli stydět. Do Vysokého přichází stovky rekreatantů, mnozí i po několikáté. Letošní rok se očekává i zvýšená návštěva "Vysokádků" a příznivců Vysokého a to v rámci oslav 100. výročí památných setkání. A ti všichni se budou zajímat o to, co nového za dobu jejich nepřítomnosti u nás se vybudovalo a snad i jejich kroky povedou na plovárnu. Nečekejte proto na vyzvání a přijďte sami pomoci. Práce tam je mnoho a sebelepší pomoc je vítána. Budape-li mít pěknou plovárnu, bude to zároveň i pěkná vizitka Vysokého, taková, jako bývala před mnoha a mnoha lety.

Stavba sokolovny zdárně pokračuje, Základy pro hlavní budovu jsou téměř hotové a začalo se s výkopy základů pro příslušenství. A snad již příští týden začne pomalu růst hlavní budova. Udělelo se již mnoho práce, ale více práce nás očekává. A starosti, těch se se stavbou mnoho a nejvíce jich má František Šanta se sháněním potřebného materiálu a mistr Standa Preissler. Tento nemá na starosti jenom sokolovnu, ale i další stavby n.p. Seba a tak ho vidáme na stavbě někdy i v pozdních hodinách. Uzávěrné brigádnické závazky na letošní rok činí 9.000 hodin a několik stovek je z nich již opracováno. Aby se však předešlo tomu, že na některý týden by snad brigádníci nebyli, nahlaste sami dobu, ve které byste chtěli svůj závazek splnit a to buď Karlu nebo Miloslavu Doubalíkovi.

Nejvítanější dobou bude září a následující měsíce. Předpokládá se totiž, že během prázdnin budou pomáhat studenti. Nadostná je i skutečnost, že se na brigádu hlásí i ti nejmenší, kteří minulý týden dokončili povinnou docházku na zdejší ZDŠ. Ti sami nejvíce na své kůži pocítili, jak jim sokolovna scházela.

fk.

Ujme se někdo ve Vysokém parku ?

Park, vlastně " Městské sady ", jsou v současné době v žalostném stavu a jsou ostudou města, ačkoliv by měly být jeho ozdobou a tou také dříve bývaly. Ujme se někdo těchto sadů ?

Bude obnovena kašna s vodotryskem, s kteroužto prací se začalo před léty ?

Učiní se něco pro to, aby sady nebyly polevištěm slepic ?

Jedna organizace se dříve o sady starala a snad se ozve. Rekreace již u nás dávno běží, prázdniny jsou přede dveřmi a sady stále čekají na svou nezbytnou úpravu.

Větrník vychází jednou za měsíc. Řídí redakční rada.

Příspěvky zasílejte nejpozději do 15. každého měsíce do Vlastivědného muzea.

Cena 50 hal.

